

Jeg synes, det er vigtigt, at vi ikke sætter os for meget i den bås, at nogle fag er kreative og nogle er eksakte. Det er meget vigtigt, at vi også får gjort netop de fag, vi snakker om i dag, mere kreative.

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Indledningsvis vil jeg gerne sætte debatten i perspektiv. Somme tider omtales den stærkt øgede interesse hos ungdommen for de humanistiske og samfundsrettede uddannelser som et problem. Denne tankegang vil jeg godt vende mig stærkt imod. Den øgede interesse for især filosofi og psykologi blandt ungdommen er sundhedstegn. Det vidner om et stærkt behov for at forstå sig selv og samfundet, og det er et forenklet syn på samfundet at tro, at det kunne eksistere alene på teknisk og naturvidenskabelig ekspertise. Tværtimod medfører et kompliceret samfund som det danske et øget behov for ekspertise på et meget bredt felt og med en stigende vægt på humanistisk og samfundsvidenskabelig viden.

Når det er sagt, skal det også siges, at tendensen væk fra de tekniske fag og nogle af de naturvidenskabelige fag er blevet så stærk, at det giver anledning til bekymring. Derfor tager vi fra SF's side debatten her i dag alvorligt.

På kort sigt trues vi ikke af en mangelsituation. Vi har fortsat ganske mange ledige ingeniører. Hvad angår matematikere og fysikere, ansættes de stort set ikke i erhvervslivet, men kun i den offentlige undervisnings- og forskningssektor, og foreløbig er der nogenlunde balance mellem udbud og efterspørgsel. De biologiske og geologiske fag har fortsat god søgning.

Derimod kan vi ret hurtigt få et alvorligt kvalitetsproblem. Stærkt faldende søgning sammen med taxametersystemet giver alvorlige problemer på uddannelsesinstitutionerne. På diplomingeniøruddannelserne er kvaliteten faldet og fortsætter med at falde. Det skyldes både en indsnævring af ekspertisen i lærerstaben på grund af personalereduktioner og et fald i eksamenskravene for at afbøde situationen.

På de naturvidenskabelige uddannelser er kvaliteten mig bekendt ikke faldet endnu. De har større buffere på grund af forskningen og de længere studier, men spørgsmålet er, hvor længe de kan holde ud. Der er tale om svære fag med traditionelt høje dumpeprocenter. Undervisningsministeriet har længe presset på for at få dem til at slippe flere af de optagne igennem,

altså at sænke kravene til de studerende. Ved universitetet er vækst opstillet som målsætning, og de skal have en øget beståelsesprocent fra de nuværende 30-40 stykker til 80. Det vil være en ulykke, hvis de giver efter.

Det er for det første fornødent at undgå, at de øjeblikkelige problemer medfører kvalitetsfald i et større omfang, end det allerede er sket. På lidt længere sigt kan der blive tale om en egentlig mangel på arbejdskraft. Det kan her betale sig at se lidt ud over Danmarks grænser. Som andre har gjort opmærksom på, er der tale om et internationalt fænomen, der ses sammenhængende med et andet, men forbundet fænomen, nemlig kvindeandelen i det pågældende fag. I Danmark er den så lav, at nogle tror, at den er genetisk betinget, men det er den ikke. Det er et klart kulturelt fænomen, men to fænomener forstærker hinanden. Det viser sig, at begge fænomener er meget stærke i vores kulturkreds, dvs. den kreds af lande, som med en upræcis afgrænsning kan kaldes protestantiske, nemlig Nordvesteuropa og Nordamerika. Men selv i et så nærtstående land som Frankrig forekommer de ikke. Generelt er mønstret, både hvad angår den generelle interesse for teknik og naturfag og kvinders andel i disse fag, helt anderledes i Syd- og Østeuropa, i den muslimske verden, i de asiatiske kulturer osv.

Jeg ser meget tydeligt i mit mandagsjob som matematiklærer for ingeniørstuderende, at der stort set ingen piger er, bortset fra når en flygtningestrøm ser klasselokalet. Så sidder pigerne der fra Vietnam, Iran, eller hvor de nu kommer fra. I USA, hvor udviklingen er nået længst, har man taget konsekvensen og importerer nu den nødvendige arbejdskraft fra Syd- og Østasien. Amerikanske universiteter og virksomheder er nu befolket af kinesiske matematiklærere og indiske kemiingeniører.

Vi kunne jo gøre det samme herhjemme, f.eks. kunne vi importere vores arbejdskraft fra Mellemøsten. Det ville være et kulturchock for det danske samfund, hvis vi nåede derhen, at når nogle havde brug for en fysiklærer eller en ingeniør, måtte de leve med, at hun var muslim. Men selv om jeg kunne unde samfundet den oplevelse, er jeg overbevist om, at vi skal undgå at komme i den situation, bl.a. fordi hjerneflugt faktisk er et problem for mange ulande.

Hvad årsagen til denne udvikling i vores kulturkreds er, er det ikke helt enkelt at overskue, da der er tale om dybtliggende kulturelle fænomener, der oven i købet er selvforstærkende.